Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 27. apríla 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné vlastníctvo – Smernica 2004/48/ES – Opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva – Právo na informácie – Aktívna legitimácia – Potreba vopred určiť existenciu práva duševného vlastníctva“

Vo veci C-628/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) z 21. júla 2021 a doručený Súdnemu dvoru 11. októbra 2021, ktorý súvisí s konaním:

TB

za účasti:

Castorama Polska sp. z o.o.,

„Knor“ sp. z o.o.,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia D. Gratsias, M. Ilešič (spravodajca), I. Jarukaitis a Z. Csehi,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Castorama Polska sp. z o.o., v zastúpení: M. Markiewicz, M. Mioduszewski a Z. Ochońska, radcowie prawni,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

– rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch a Dr G. Kunnert, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: poľština.

– Európska komisia, v zastúpení: S. L. Kalėda a U. Małecka, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. novembra 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého zo strany TB, v ktorom sa táto domáhala, aby bolo spoločnostiam Castorama Polska sp. z o.o. so sídlom vo Varšave (Poľsko) a „Knor“ sp. z o.o. so sídlom v Gliwiciach (Poľsko) nariadené poskytnúť informácie týkajúce sa pôvodu a distribučných sietí tovarov alebo služieb, ktoré majú porušovať právo duševného vlastníctva, o ktorom TB tvrdí, že je jeho nositeľom.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/48

3 Podľa odôvodnení 10, 13, 17 a 19 smernice 2004/48:

(10) Cieľom tejto smernice je priblížiť právne poriadky tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany na vnútornom trhu.

…

(13) Je nevyhnutné čo najširšie vymedziť pôsobnosť tejto smernice, aby zahrňovala všetky práva duševného vlastníctva, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Spoločenstva v tejto oblasti, a/alebo vnútroštátne právo dotknutého členského štátu. Napriek tomu touto požiadavkou nie je dotknutá možnosť na strane tých členských štátov, ktoré si to želajú, rozšíriť pôsobnosť ustanovení tejto smernice na vnútorné účely tak, aby zahrňovala akty týkajúce sa nekalej hospodárskej súťaže vrátane parazitných [nelegálnych – *neoficiálny preklad*] kópií, prípadne podobných činností.

…

(17) Opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy ustanovené v tejto smernici by sa mali stanoviť v každom prípade takým spôsobom, aby patrične zohľadňovali špecifické charakteristiky daného prípadu vrátane konkrétnych znakov každého práva duševného vlastníctva a ak je to potrebné, úmyselnú alebo neúmyselnú povahu porušenia.

…

(19) Keďže autorské právo existuje od vytvorenia diela a nevyžaduje formálnu registráciu, je potrebné prevziať pravidlo ustanovené v článku 15 bernského dohovoru [o ochrane literárnych a umeleckých diel, podpísaného 9. septembra 1886 v Berne (Parížsky akt z 24. júla 1971) v znení zmien z 28. septembra 1979], ktoré zakladá domnienku, že autor literárneho alebo umeleckého diela sa považuje za autora ako takého, ak sa jeho meno objaví na diele. Podobná domnienka by sa mala uplatňovať na vlastníkov práv príbuzných autorskému právu, pretože je to často vlastník príbuzného práva, ako napríklad výrobca zvukového záznamu, ktorý sa bude usilovať obhajovať práva a zapájať sa do boja proti pirátstvu.“

4 Článok 1 tejto smernice, s názvom „Predmet úpravy“, stanovuje:

„Táto smernica sa týka opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy potrebných na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva. Na účely tejto smernice pojem ‚práva duševného vlastníctva‘ zahrnuje tiež práva priemyselného vlastníctva.“

5 V kapitole II uvedenej smernice s názvom „Opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy“ článok 3 tejto smernice s názvom „Všeobecná povinnosť“ v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Členské štáty stanovia opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka táto smernica. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prieťahy.

2. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.“

6 Článok 4 smernice 2004/48 s názvom „Osoby oprávnené žiadať o uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy“ stanovuje:

„Členské štáty uznajú ako osoby oprávnené žiadať o uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy uvedených v tejto kapitole:

a) vlastníkov práv duševného vlastníctva v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov;

b) všetky ostatné osoby oprávnené využívať tieto práva, a to najmä licencie, pokiaľ to umožňujú a pokiaľ je to v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov;

c) organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva, ktoré sú obvykle uznávané ako subjekty, ktoré majú právo zastupovať vlastníkov práv duševného vlastníctva, pokiaľ to umožňujú a pokiaľ je to v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov;

d) subjekty, ktoré sa profesionálne zaoberajú obhajobou, ktoré sú obvykle uznávané ako subjekty, ktoré majú právo zastupovať vlastníkov práv duševného vlastníctva, pokiaľ to umožňujú a pokiaľ je to v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov.“

7 Článok 6 smernice 2004/48 s názvom „Dôkazy“ v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby na návrh účastníka, ktorý predložil dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie [jeho] nárokov a ktorý označil dôkazy na podloženie týchto nárokov, ktoré sa nachádzajú v držbe protistrany, príslušné súdne orgány mohli nariadiť, aby druhý účastník taký dôkaz predložil, pokiaľ tým nie je dotknutá ochrana dôverných informácií. Na účely tohto odseku môžu členské štáty stanoviť, aby primeranú vzorku značného počtu kópií diela alebo iného chráneného predmetu príslušné súdne orgány považovali za dostatočný dôkaz.“

8 Článok 7 tejto smernice s názvom „Opatrenia na zabezpečenie dôkazov“ v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby, a to aj pred začatím konania vo veci samej, príslušné súdne orgány mohli na návrh účastníka, ktorý predložil dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie jeho nárokov [tvrdení – *neoficiálny preklad*], že jeho právo duševného vlastníctva bolo porušené, alebo hrozí, že bude porušené, nariadiť neodkladné a účinné predbežné opatrenia na zabezpečenie príslušného dôkazu v súvislosti s údajným porušením, pokiaľ tým nie je dotknutá ochrana dôverných informácií. Také opatrenia môžu zahrnovať podrobný opis spolu s odobratím alebo bez odobratia vzoriek alebo fyzické zabavenie tovaru neoprávnene uvedeného na trh, prípadne, materiálov a nástrojov použitých na výrobu a/alebo distribúciu tohto tovaru a s tým súvisiacej dokumentácie. Tieto opatrenia sa prijmú, ak to bude potrebné, bez toho, že by sa o tom dozvedel druhý účastník konania, najmä ak je pravdepodobné, že akékoľvek omeškanie by spôsobilo vlastníkovi práv nenapraviteľnú škodu alebo ak hrozí preukázateľné riziko zničenia dôkazov.

Ak sa opatrenia na zabezpečenie dôkazov prijmú bez toho, že by sa o tom dozvedela druhá strana, dotknuté strany budú o tom bezodkladne informované, najneskôr po vykonaní opatrení. Na návrh dotknutých strán sa uskutoční preskúmanie, vrátane práva na vypočutie, v primeranej lehote po oznámení opatrení s cieľom rozhodnúť, či opatrenia budú pozmenené, zrušené alebo potvrdené.“

9 Článok 8 uvedenej smernice s názvom „Právo na informácie“ v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v súvislosti s konaním týkajúcim sa porušenia práva duševného vlastníctva mohli príslušné súdne orgány na odôvodnený a primeraný návrh navrhovateľa nariadiť, aby porušovateľ a/alebo akákoľvek iná osoba poskytla informácie o pôvode a distribučných sieťach tovarov alebo služieb, ktoré porušujú právo duševného vlastníctva, ak:

a) sa zistí, že má v držbe taký tovar v komerčnom rozsahu;

b) sa zistí, že využíva také služby v komerčnom rozsahu;

c) sa zistí, že v komerčnom rozsahu poskytuje služby využívané v činnostiach spojených s porušovaním práv,

alebo

d) ak osoba uvedená v písmene a), b) alebo c) uviedla, že sa zúčastnil na produkcii, výrobe alebo distribúcii takéhoto tovaru alebo poskytovaní takýchto služieb.“

10 Článok 9 tejto smernice s názvom „Predbežné a preventívne opatrenia“ v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli:

a) vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva, alebo zakázať a v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní [alebo predbežne zakázať a, ak to vnútroštátne právo dovoľuje, prípadne zároveň uložiť penále, pokračovanie – *neoficiálny preklad*] v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv; príkaz na vykonanie predbežného opatrenia tiež môže byť za tých istých podmienok vydan[ý] proti sprostredkovateľovi, ktorého služby využíva tretia osoba na porušovanie práv duševného vlastníctva; opatrenia vydané proti sprostredkovateľom, ktorých služby využíva tretia osoba na porušovanie autorského práva alebo jemu príbuzných práv upravuje smernica [Európskeho parlamentu a Rady] 2001/29/ES [z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230];

b) nariadiť zaistenie alebo vydanie tovaru podozrivého z porušovania práva duševného vlastníctva, aby sa zabránilo jeho vstupu do obchodných kanálov alebo pohybu v obchodných kanáloch.

2. V prípade porušenia uskutočneného v komerčnom rozsahu členské štáty zabezpečia, aby v prípade, ak poškodená strana preukáže okolnosti, ktoré môžu ohroziť vymáhanie škôd, súdne orgány mohli nariadiť preventívne zaistenie hnuteľného a nehnuteľného majetku údajného porušovateľa, vrátane zaistenia jeho bankových účtov a iných aktív. Na tento účel môžu príslušné orgány nariadiť odovzdanie bankových, finančných alebo obchodných dokladov alebo náležitý prístup k príslušným informáciám.

3. Súdne orgány majú v súvislosti s opatreniami uvedenými v odsekoch 1 a 2 právomoc požiadať navrhovateľa, aby poskytol akýkoľvek dostupný dôkazný materiál, aby sa dostatočne presvedčili, že navrhovateľ je vlastníkom práv a že právo navrhovateľa sa porušuje, alebo že také porušenie hrozí.“

Poľské právo

11 Článok 479[89] ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964 (Dz. U. z roku 1964, č. 43, položka 296) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej (Dz. U. z roku 2020, položka 1575) (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) v § 1 a 2 stanovuje:

„1. Ustanovenia tohto oddielu sa použijú vo veciach, ktoré sa týkajú ochrany autorského práva a práv s ním súvisiacich, ochrany práv priemyselného vlastníctva, a ochrany ostatných práv týkajúcich sa nehmotných výsledkov tvorivej činnosti (veci týkajúce sa duševného vlastníctva).

2. Za veci týkajúce sa duševného vlastníctva sa v zmysle tohto oddielu považujú veci, ktoré sa týkajú:

(1) predchádzania nekalej súťaži a boja proti nej;

…“

12 Článok 479[112] Občianskeho súdneho poriadku znie takto:

„Ustanovenia týkajúce sa povinného informovania sa vzťahujú na každú osobu, vrátane žalovaného, ktorá má k dispozícii informácie uvedené v článku 479[113] alebo má k nim prístup.“

13 Podľa článku 479[113] § 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku:

„1. Na žiadosť nositeľa práv, ktorý vierohodne preukáže existenciu okolností predstavujúcich porušenie práv duševného vlastníctva, môže súd pred zahájením konania o porušení tohto práva alebo v priebehu takéhoto konania, a to až do ukončenia konania na prvom stupni, vyzvať porušovateľa na poskytnutie informácií o pôvode a o distribučných sieťach tovarov alebo služieb, ak je to nevyhnutné na účely uplatňovania nároku.

2. Pokiaľ súd vyzval na poskytnutie informácií pred zahájením konania o porušenie práva duševného vlastníctva, toto konanie musí byť zahájené najneskôr do jedného mesiaca odo dňa vykonania uznesenia o poskytnutí informácie.“

14 Článok 1 ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (zákon o autorskom práve a súvisiacich právach) zo 4. februára 1994 (Dz. U. z roku 1994, č. 24, položka 83) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti veci samej (Dz. U. z roku 2021, položka 1062) stanovuje:

„1. Predmetom autorského práva je každý prejav tvorivej činnosti individuálneho charakteru v akejkoľvek forme, bez ohľadu na jeho hodnotu, účel a spôsob vyjadrenia (dielo).

2. Predmetom autorského práva sú najmä diela:

…

(2) obrazy a grafiky;

2[1]. Chránený môže byť len spôsob vyjadrenia; objavy, myšlienky, postupy, metódy a zásady fungovania a matematické koncepcie nie sú chránené.

…

4. Ochrana sa poskytuje tvorcovi nezávisle od akýchkoľvek formalít.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 TB je fyzická osoba, ktorá predáva vo svojich internetových obchodoch dekoračné predmety. V rámci svojej činnosti predáva ňou strojovo zhotovené reprodukcie obrázkov A, B a C. Každý z týchto obrázkov má jednoduchú grafiku, ktorá je vytvorená z obmedzeného počtu farieb, geometrických tvarov a krátkych viet. V tomto ohľade obrázky A, B a C obsahujú nasledujúce vety: „Môj dom moje zasady“ („Môj dom, moje pravidlá“), „Nie ma ludzi idealnych a jednak jestem“ („Dokonalí ľudia neexistujú, a predsa som jeden z nich“) a „W naszym domu rano słychać tupot małych stopek. Zawsze pachnie pysznym ciastem. Mamy dużo obowiązków, mnóstwo zabawy i miłości“ („Ráno je u nás doma počuť dupot malých nožičiek. Vždy tu rozvoniava lahodný

koláč. Máme mnoho povinností, veľa zábavy a lásky“). TB sa prezentuje ako autorka týchto obrázkov, ktoré podľa nej predstavujú „diela“ v zmysle právnych predpisov upravujúcich autorské právo.

16 Reprodukcie uvedených obrázkov predávajú Castorama Polska a Knor (ďalej len „reprodukcie dotknuté vo veci samej“). Presné kópie obrázkov A a B sa predávajú v internetovom obchode a kamenných obchodoch spoločnosti Castorama Polska a dodáva ich Knor. Castorama Polska predáva aj obrázky dodávané spoločnosťou Knor, ktoré majú rovnaký text, ako je text na obrázku C, ale v porovnaní s daným obrázkom vykazujú určité rozdiely v grafike a druhu písma. Ani reprodukcie dotknuté vo veci samej a ani samotné obrázky, ktoré sú predmetom reprodukcií, neuvádzajú autora alebo pôvod dotknutého výrobku. Okrem toho TB nedala súhlas na vyhotovenie týchto reprodukcií a ani na ich predaj spoločnosťami Castorama Polska a Knor.

17 Dňa 13. októbra 2020 TB vyzvala Castorama Polska, aby prestala porušovať majetkové a osobnostné autorské práva k „dielam“, ktoré vytvorila.

18 Dňa 15. decembra 2020 TB podala na vnútroštátny súd na základe článku 479[113] Občianskeho súdneho poriadku návrh, aby bolo spoločnostiam Castorama Polska a Knor nariadené poskytnúť informácie týkajúce sa reprodukcií dotknutých vo veci samej, najmä pokiaľ ide o distribučné siete a množstvo tovaru, ktorý tieto spoločnosti prijali alebo objednali, ako aj úplný zoznam ich dodávateľov, dátum uvedenia tohto tovaru do predaja v kamenných obchodoch a v internetovom obchode spoločnosti Castorama Polska, ako aj informácie o množstve a výťažku z predaja uvedeného tovaru rozdeleného na predaj v kamenných obchodoch a online predaj.

19 TB uviedla, že je majiteľkou majetkových a osobnostných autorských práv k obrázkom, ktoré sú predmetom reprodukcií dotknutých vo veci samej, a že tieto informácie sú potrebné na podanie žaloby týkajúcej sa porušenia týchto autorských práv a subsidiárne žaloby o náhradu škody spôsobenej nekalou hospodárskou súťažou.

20 Castorama Polska vnútroštátnemu súdu navrhuje zamietnuť túto žiadosť o informácie a subsidiárne navrhuje, aby bol rozsah súdneho rozhodnutia, ktoré má byť vydané, čo možno najužší, pričom tvrdí, že toto rozhodnutie by sa malo prísne obmedziť na „diela“ v zmysle právnych predpisov o autorskom práve, a spochybňuje samotnú možnosť, že obrázky, ktoré sú predmetom reprodukcií dotknutých vo veci samej, možno kvalifikovať ako „diela“ v zmysle týchto právnych predpisov. Takisto sa dovoláva ochrany obchodného tajomstva a tvrdí, že TB nepreukázala, že má k týmto reprodukciám majetkové autorské práva. Podľa spoločnosti Castorama Polska nie sú tvorivé diela uvedené v návrhu TB originálne, keďže TB nepreukázala, že je splnená podmienka ich novosti. Pokiaľ by bolo žiadosti vyhovené, znamenalo by to priznanie ochrany autorského práva myšlienkam a ideám, pretože obrázky, ktoré sú predmetom reprodukcií, spadajú do súčasného módneho trendu „zjednodušených motivačných grafík“ s banálnymi vetami. Castorama Polska sa okrem toho domnieva, že všetky grafické prvky týchto obrázkov sú bežné a opakujúce sa a že nijakým spôsobom nevykazujú žiadnu originalitu, či už z hľadiska ich usporiadania, farieb a použitého typu písma alebo v porovnaní s inými obrázkami dostupnými na trhu.

21 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že dôkazy predložené TB pozostávajú len jednak z výtlačkov stránok s tovarmi určenými na predaj v jej internetových obchodoch, ako aj z faktúr vyhotovených od roku 2014, a jednak z výtlačkov internetových stránok spoločnosti Castorama Polska a faktúr za nákup obrázkov v internetovom obchode tejto spoločnosti.

22 Na účely preskúmania žiadosti TB v rámci sporu vo veci samej sa vnútroštátny súd zaoberal otázkou výkladu článku 8 ods. 1 smernice 2004/48, najmä otázkou, či v rámci konania o žiadosti o informácie začatého na základe tohto ustanovenia musí byť skutočnosť, že dotknutá osoba je nositeľkou práv duševného vlastníctva uvádzaných na podporu danej žiadosti v plnom rozsahu preukázaná alebo len osvedčená „s vysokou mierou pravdepodobnosti“.

23 Za týchto podmienok Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 8 ods. 1 v spojení s článkom 4 ods. 1 smernice [2004/48] vykladať v tom zmysle, že sa týka opatrenia na ochranu práv duševného vlastníctva, ktoré prináleží len vtedy, keď sa v tomto alebo inom konaní potvrdí, že nositeľovi práv prináleží právo duševného vlastníctva?

V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

2. Má sa článok 8 ods. 1 v spojení s článkom 4 ods. 1 smernice [2004/48] vykladať v tom zmysle, že postačuje doloženie podkladov o pravdepodobnosti toho, že dané opatrenie sa týka existujúceho práva duševného vlastníctva, a nie je nutné preukázanie tejto okolnosti, najmä v prípade, keď návrh na poskytnutie informácií o pôvode a distribučných sieťach tovarov alebo služieb predchádza uplatneniu nároku na odškodnenie z dôvodu porušenia práv duševného vlastníctva?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

24 Rakúska vláda spochybňuje prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že výklad článku 8 smernice 2004/48 nie je potrebný na rozhodnutie sporu vo veci samej.

25 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (rozsudky z 20. júna 2013, Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, bod 26 a citovaná judikatúra, ako aj z 1. augusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, bod 47 a citovaná judikatúra).

26 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci tohto konania prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti jednotlivého prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto v prípade, že sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť. Z toho vyplýva, že pre otázky týkajúce sa práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh predložený vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi nevyhnutnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (rozsudok z 3. júna 2021, BalevBio, C-76/20, EU:C:2021:441, bod 46 a citovaná judikatúra).

27 Z ustálenej judikatúry zároveň vyplýva, že nevyhnutnosť dopracovať sa k výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, pritom vyžaduje, aby tento súd vymedzil skutkový a právny rámec ním položených otázok alebo aby prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na

ktorých sú tieto otázky založené. Návrh na začatie prejudiciálneho konania musí navyše uvádzať presné dôvody, pre ktoré vnútroštátny súd považuje výklad práva Únie za sporný a položenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru za potrebné (rozsudok z 1. augusta 2022, Roma Multiservizi a Rekeep, C-332/20, EU:C:2022:610, bod 43, ako aj citovaná judikatúra).

28 V prejednávanej veci vnútroštátny súd dostatočne jasne uvádza právny a skutkový kontext a dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že si začal klásť otázku výkladu určitých ustanovení, ktoré považuje za nevyhnutné na to, aby mohol vydať svoje rozhodnutie. Predovšetkým nie je zjavné, že by požadovaný výklad nemal žiadnu súvislosť so sporom vo veci samej alebo že by nastolený problém mal hypotetickú povahu.

29 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

30 Podstatou dvoch prejudiciálnych otázok vnútroštátneho súdu, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, je, či sa má článok 8 ods. 1 smernice 2004/48 vykladať v tom zmysle, že v rámci konania týkajúceho sa porušenia práva duševného vlastníctva musí navrhovateľ preukázať, že je nositeľom dotknutého práva duševného vlastníctva, alebo postačí, že s vysokou mierou pravdepodobnosti osvedčí, že je nositeľom tohto práva duševného vlastníctva, najmä ak žiadosť o informácie predchádza podaniu žaloby na náhradu ujmy spôsobenej porušením uvedeného práva duševného vlastníctva.

31 Touto smernicou sa normotvorca Únie rozhodol zabezpečiť vysokú úroveň ochrany duševného vlastníctva na vnútornom trhu (rozsudok z 18. decembra 2019, IT Development, C-666/18, EU:C:2019:1099, bod 38) a vykonať minimálnu harmonizáciu týkajúcu sa dodržiavania práv duševného vlastníctva vo všeobecnosti (rozsudok z 9. júla 2020, Constantin Film Verleih, C-264/19, EU:C:2020:542, bod 36).

32 Treba pripomenúť, že podľa článku 8 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice členské štáty zabezpečia, aby v súvislosti s konaním týkajúcim sa porušenia práva duševného vlastníctva mohli príslušné súdne orgány na odôvodnený a primeraný návrh navrhovateľa nariadiť, aby porušovateľ a/alebo akákoľvek iná osoba poskytla informácie o pôvode a distribučných sieťach tovarov alebo služieb, ktoré porušujú právo duševného vlastníctva, ak sa zistí, že má v komerčnom rozsahu v držbe tovar porušujúci právo.

33 Pokiaľ ide o znenie tohto ustanovenia, treba konštatovať, že toto ustanovenie samo osebe nestanovuje povinnosť navrhovateľa preukázať, že je nositeľom dotknutého práva duševného vlastníctva.

34 Podľa článku 4 smernice 2004/48 osoby oprávnené žiadať o uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy stanovených v jej kapitole II musia patriť do jednej zo štyroch kategórií osôb alebo subjektov uvedených v písmenách a) až d) tohto článku. Tieto kategórie zahŕňajú po prvé nositeľov práv duševného vlastníctva v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov, po druhé všetky ostatné osoby oprávnené využívať tieto práva, a to najmä držiteľov licencie, pokiaľ to umožňujú uplatniteľné právne predpisy a pokiaľ je to v súlade s nimi, po tretie organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva, ktoré sú obvykle uznávané ako subjekty, ktoré majú právo zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, pokiaľ to umožňujú ustanovenia príslušných právnych predpisov a pokiaľ je to v súlade s nimi, a po štvrté subjekty,

ktoré sa profesionálne zaoberajú obhajobou, ktoré sú obvykle uznávané ako subjekty, ktoré majú právo zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, pokiaľ to umožňujú ustanovenia príslušných právnych predpisov a pokiaľ je to v súlade s nimi.

35 Vzhľadom na to, že sa v článku 4 písm. a) smernice 2004/48 uvádzajú „vlastníci práv duševného vlastníctva“, bolo by možné toto ustanovenie chápať v tom zmysle, že v rámci použitia článku 8 tejto smernice musí navrhovateľ skutočne preukázať, že je nositeľom práva duševného vlastníctva.

36 Podľa ustálenej judikatúry je na účely výkladu ustanovenia práva Únie potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 22. decembra 2022, Quadrant Amroq Beverages, C-332/21, EU:C:2022:1031, bod 42).

37 Preto na účely výkladu článku 8 ods. 1 smernice 2004/48 treba preskúmať kontext, do ktorého toto ustanovenie patrí, ako aj ciele sledované touto smernicou.

38 Pokiaľ ide o úroveň dôkazov vyžadovanú na účely uplatnenia „opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy“ stanovených v kapitole II smernice 2004/48, najmä z článku 6 tejto smernice vyplýva, že na účely podania žiadosti o predloženie dôkazov protistranou musí navrhovateľ predložiť „dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie [jeho] nárokov“. Článok 7 uvedenej smernice vyžaduje, aby navrhovateľ na účely podania návrhu na nariadenie predbežných opatrení na zabezpečenie dôkazov predložil „dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie jeho nárokov [tvrdení – *neoficiálny preklad*], že jeho právo duševného vlastníctva bolo porušené“. Napokon článok 9 tejto smernice, ktorý sa týka predbežných a preventívnych opatrení, v odseku 3 stanovuje, že súdne orgány majú právomoc požiadať navrhovateľa, aby poskytol „akýkoľvek dostupný dôkazný materiál, aby sa dostatočne presvedčili, že navrhovateľ je vlastníkom práv a že právo navrhovateľa sa porušuje“.

39 Pokiaľ ide o cieľ tejto smernice, z jej odôvodnení 10 a 13 vyplýva, že jej cieľom je priblížiť právne poriadky členských štátov tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany duševného vlastníctva. Cieľom ustanovení tejto smernice je upraviť aspekty spojené s právami duševného vlastníctva, ktoré sú na jednej strane spojené s dodržiavaním týchto práv a na druhej strane ich porušením formou stanovenia účinných právnych prostriedkov určených na predchádzanie, ukončenie alebo nápravu akéhokoľvek porušenia existujúceho práva duševného vlastníctva (rozsudok z 18. decembra 2019, IT Developement, C-666/18, EU:C:2019:1099, body 38 a 40).

40 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že konanie o žiadosti o informácie stanovené v článku 8 ods. 1 smernice 2004/48 v prospech nositeľa práv duševného vlastníctva je samostatným konaním (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júna 2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, body 81 a 82).

41 Podľa judikatúry Súdneho dvora na účely zabezpečenia vysokej ochrany duševného vlastníctva treba odmietnuť výklad, ktorý by priznával právo na informácie zakotvené v článku 8 ods. 1 smernice 2004/48 iba v rámci konania, v ktorom má byť vyslovené, že bolo porušené právo duševného vlastníctva, pretože by hrozilo, že by takáto úroveň ochrany nebola zabezpečená, ak by nebolo možné uvedené právo na informácie uplatniť taktiež v rámci samostatného konania začatého po právoplatnom ukončení konania, v ktorom sa rozhodlo, že bolo porušené právo duševného vlastníctva (rozsudok z 18. januára 2017, NEW WAVE CZ, C-427/15, EU:C:2017:18, bod 24).

42 Súdny dvor spresnil, že rovnaké úvahy treba uplatniť aj s ohľadom na samostatné konanie, ktoré predchádza žalobe o náhradu škody, v ktorom navrhovateľ na základe článku 8 ods. 1 písm. c) smernice 2004/48 požaduje informácie, ktoré mu práve umožnia účinne podať žalobu proti údajným porušiteľom (rozsudok zo 17. júna 2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, bod 82).

43 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že právo na informácie zakotvené v článku 8 ods. 1 smernice 2004/48 konkretizuje základné právo na účinný prostriedok nápravy, ktoré je zaručené článkom 47 Charty základných práv Európskej únie, a tým zabezpečuje účinný výkon základného práva vlastniť majetok, ktorého súčasťou je právo duševného vlastníctva chránené jej článkom 17 ods. 2 Toto právo na informácie teda nositeľovi práva duševného vlastníctva umožňuje identifikovať osobu, ktorá toto právo nositeľa porušuje, a prijať na účely ochrany tohto práva duševného vlastníctva potrebné opatrenia, ako napr. podanie návrhu na predbežné opatrenie podľa článku 9 ods. 1 a 2 tejto smernice alebo na náhradu ujmy podľa článku 13 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júna 2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, bod 83). Nositeľ uvedeného práva duševného vlastníctva by totiž bez úplnej znalosti rozsahu porušenia svojho práva duševného vlastníctva nebol schopný presne vyčísliť výšku ujmy, na ktorej náhradu by mal z dôvodu tohto porušenia nárok.

44 Ako uviedol generálny advokát v bode 41 svojich návrhov, z celej vyššie uvedenej judikatúry jasne vyplýva, že je potrebné rozlišovať medzi funkciou žiadosti o informácie podľa článku 8 smernice 2004/48 a funkciou žaloby na určenie porušenia práva duševného vlastníctva.

45 Žiadosť o informácie stanovená v článku 8 smernice 2004/48 má iný účel ako žaloba o určenie porušenia práva duševného vlastníctva. Ak by sa na túto žiadosť vzťahovali rovnaké požiadavky dokazovania ako na žalobu o určenie porušenia práva duševného vlastníctva, samostatné konanie zavedené v tomto článku 8, ktoré je osobitosťou práva Únie, by stratilo veľkú časť svojho praktického významu.

46 Okrem toho s cieľom spresniť dostatočnosť dôkazov predložených v rámci postupu žiadosti o informácie upraveného v článku 8 tejto smernice treba zohľadniť povahu uplatňovaného práva duševného vlastníctva a prípadné osobitné formálne náležitosti, ktoré podmieňujú priznanie tohto práva.

47 Vyplýva to aj z odôvodnenia 17 uvedenej smernice, ktoré uvádza, že takto stanovené opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy by sa mali stanoviť v každom prípade takým spôsobom, aby patrične zohľadňovali špecifické charakteristiky daného prípadu vrátane špecifických charakteristík každého práva duševného vlastníctva a ak je to potrebné, úmyselnú alebo neúmyselnú povahu porušenia.

48 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že vo veci samej ide o autorské právo, na ktoré sa odvoláva TB.

49 V tomto ohľade odôvodnenie 19 tejto smernice zdôrazňuje, že autorské právo „existuje od vytvorenia diela a nevyžaduje formálnu registráciu“.

50 Pokiaľ ide o autorské právo, z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa smernice 2001/29 vyplýva, že pojem „dielo“ zahŕňa dva znaky. Predpokladá na jednej strane existenciu pôvodného predmetu, ktorý je vlastným duševným výtvorom autora, a na druhej strane vyžaduje vyjadrenie tohto výtvoru. Pokiaľ ide o prvý znak, na to, aby mohol byť predmet považovaný za pôvodný, je nevyhnutné a zároveň postačujúce, aby odrážal osobnosť svojho autora prejavením slobodných

a tvorivých rozhodnutí daného autora. Pokiaľ ide o druhý znak, pojem „dielo“ uvedený v smernici 2001/29 nevyhnutne vyžaduje existenciu dostatočne presne a objektívne identifikovateľného predmetu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, body 22 až 25).

51 Vnútroštátnemu súdu prináleží preskúmať, či TB predložila dostatočné dôkazy, že je nositeľkou dotknutého práva duševného vlastníctva.

52 V takom istom zmysle článok 3 ods. 1 smernice 2004/48 stanovuje, že opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy uvedené v kapitole II tejto smernice musia byť najmä spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne nákladné. Navyše podľa článku 3 ods. 2 musia byť tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, ktorý poskytuje záruky proti ich zneužitiu. Tento článok 3 tak ukladá členským štátom a v konečnom dôsledku ich vnútroštátnym súdom povinnosť poskytnúť záruky smerujúce najmä k tomu, aby žiadosť o informácie uvedená v článku 8 uvedenej smernice nebola zneužitá (rozsudok z 28. apríla 2022, Phoenix Contact, C-44/21, EU:C:2022:309, bod 43).

53 V dôsledku toho bude úlohou vnútroštátneho súdu posúdiť odôvodnenie a primeranosť žiadosti o informácie, ktorá mu bola predložená, ako aj overiť, či žalobkyňa vo veci samej túto žiadosť nezneužila. Na tento účel bude musieť tento súd náležite zohľadniť všetky objektívne okolnosti sporu vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. septembra 2019, Bayer Pharma, C-688/17, EU:C:2019:722, bod 70).

54 Ako uviedol generálny advokát v bode 48 svojich návrhov, v prípade, že by vnútroštátny súd dospel k záveru, že došlo k zneužitiu práva, mal by udelenie práva na poskytnutie informácií zakotvené v článku 8 smernice 2004/48 zamietnuť.

55 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 8 ods. 1 smernice 2004/48 sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci konania týkajúceho sa porušenia práva duševného vlastníctva podľa tohto ustanovenia má navrhovateľ na účely žiadosti o informácie na základe tohto článku 8 predložiť akýkoľvek dostupný náležitý dôkazný materiál, aby sa súd prejednávajúci spor dostatočne presvedčil, že navrhovateľ je nositeľom tohto práva, formou predloženia vhodných dôkazov z hľadiska povahy uvedeného práva a prípadných uplatniteľných osobitných formálnych náležitostí.

O trovách

56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva

sa má vykladať v tom zmysle, že:

v rámci konania týkajúceho sa porušenia práva duševného vlastníctva podľa tohto ustanovenia má navrhovateľ na účely žiadosti o informácie na základe tohto článku 8 predložiť akýkoľvek dostupný náležitý dôkazný materiál, aby sa súd prejednávajúci spor dostatočne presvedčil, že navrhovateľ je nositeľom tohto práva, formou predloženia vhodných dôkazov z hľadiska povahy uvedeného práva a prípadných uplatniteľných osobitných formálnych náležitostí.

Podpisy